

μετὰ πλείονος τέχνης, τὸν Ναίβιον, ἡ δὲ ἐπίδρασις αὐτοῦ ἐπὶ τὴν ῥωμαϊκὴν ποίησιν εἶναι πολλή καὶ μεγάλη.

Παραλλήλως λοιπὸν πρὸς τὸ δράμα ἀνεπτύσσετο καὶ τὸ ἔπος, πρὸς τὸ ὁποῖον συναφῆς εἶναι καὶ ἡ σάτυρα—ὄχι ἡ δραματικὴ, ἀλλ' ἡ διδασκτικὴ. Περί τῆς σατύρας καυχῶνται οἱ Ῥωμαῖοι ὅτι εἶδος λόγου ὅλως εἰς αὐτοὺς ἰδιαζόν, δίκαιον ὅμως ἔχουσι μόνον ὡς πρὸς τὴν ἐξωτερικὴν αὐτῆς μορφήν, διότι ὡς πρὸς τὴν ὕλην αὐτῆς καὶ τὴν ὑπόθεσιν εἶναι καὶ ἡ σάτυρα ἑλληνικὸν εἶδος, ὃ δὲ πρὸ τοῦ Ὀρατίου ἐξοχώτατος σατυρικὸς ποιητής, ὁ Λουκίλιος, ἐμιμήθη κατ' οὐσίαν καὶ ἠκολούθησεν, ὅπως αὐτὸς ὁ Ὀράτιος μαρτυρεῖ, τοὺς ποιητὰς τῆς ἀρχαίας ἄττικῆς κωμῳδίας, τὰ μέτρα μόνον μεταβαλὼν. Μόνον δὲ ἡ λυρική ποίησις διὰ πολλοὺς λόγους δὲν ἠδυνήθη ἐν Ῥώμῃ νὰ φέρῃ καρπούς, ἐκτὸς τῆς ἐλεγείας. Τὰ λυρικά ποιήματα ἐποιοῦντο πρὸς ψιλὴν ἀνέγνωνσιν, ὃ δὲ Ὀράτιος ὄχι μόνον εἶναι ὁ μόνος, πλὴν τῶν ἐλεγειακῶν καὶ τοῦ Κατούλλου, σωζόμενος λυρικός ποιητής, ἀλλ' ἦτο καὶ τὸ παλαιὸν τοῦλάχιστον κατὰ τὴν γνώμην τοῦ Κεϊντιλιανοῦ ὁ μόνος ἄξιος ἀναγνώσεως.

Ἐν τοσοῦτῳ οἱ χρόνοι παρήρχοντο. Ὅπως πανταχοῦ καὶ πάντοτε οὕτω καὶ ἐν Ῥώμῃ τότε δὲν εἰσεκόμισεν εἰς αὐτὴν ἀγαθὰ μόνον καὶ καλὰ ὁ πολιτισμός. Ἡ τρυφή καὶ ἡ πολυτέλεια, ἡ χαλάρωσις τῶν θρησκευτικῶν καὶ τῶν κοινωνικῶν δεσμῶν εἰσέλασαν ἀκράττητα, ἀνίσχυρα δὲ ἐδείχθησαν διὰ τῶν πραγμάτων πάντα τὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα ἡ Πολιτεία, καίπερ ὑφισταμένη καὶ αὐτὴ τῆς διαφθορᾶς τὴν ἐπίδρασιν, ἠθέλησε πρὸς ἀποσόβησιν τοῦ κακοῦ

νὰ μεταχειρισθῇ. Ὁ ἑλληνισμὸς ἐθεωρήθη ὁ αἷτιος τοῦ κακοῦ καὶ πολλοὶ προσεπάθησαν κατ' ἐπανάληψιν νὰ ἀναχαιτίσωσι τὴν ὁρμήν του· ματαίως. Ἡ πρόσδος ἡ ἐκ τῆς φορᾶς τῶν πραγμάτων δὲν ἀναχαιτίζεται εὐκόλως. Εὐρισκόμεθα περίπου εἰς τοὺς χρόνους τοῦ Σύλλα ἡ δὲ ἑλληνικὴ φιλοσοφία εἶχε πλέον τόσον διδοθῇ ἐν Ῥώμῃ, ὥστε ἐμορφώθη τελείως καὶ παρίσταται δὴ ἄρτιος πρὸ ἡμῶν τρόφιμος ἀντάξιος αὐτῆς, ἅμα δὲ καὶ τέκνον τῶν Μουσῶν εὐσταλὲς καὶ πάγκαλον, ὁ Λουκρήτιος.

Ὁ Λουκρήτιος εἶναι ὁ μεγαλοφυέστατος ἴσως ὄχι μόνον τῶν ἐπικῶν, ἀλλὰ καὶ συλλήβδην παντῶν τῶν Ῥωμαίων ποιητῶν, ἔχει δὲ τὸν ποιητικὸν οἶστρον τόσον ὅσον οὐδεὶς ἄλλος. Σκοπὸς τοῦ ἦτο ἡ ἀπαλλαγὴ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ πάσης προλήψεως καὶ ἀπὸ παντὸς φόβου· καὶ μέτον πρὸς κατόρθωσιν τοῦ σκοποῦ τοῦ ἐξέλεξε τὴν ἐπικούρειον φιλοσοφίαν, ἧς ὑπῆρξεν ὁ θιασώτης καὶ κήρυξ. Μνημεῖον λοιπὸν ἀθάνατον, ὅπερ κατ' ἐξοχὴν τιμᾷ καὶ τὰ λατινικὰ γράμματα καὶ τὴν ποίησιν καθ' ὅλου εἶναι τὸ διδασκτικὸν ἐπικόν του ποίημα De rerum natura. Περιβαλὼν διὰ τοῦ ἐπικοῦ κόσμου φιλοσοφικὰς θεωρίας ἠκολούθησε τὰς περὶ τῶν ἐλλήνων φιλοσόφων καὶ φυσιολόγων, τοῦ Ξενοφάνους, τοῦ Παρμενίδου, τοῦ Ἐμπεδοκλέους, ἀλλ' ἂν ἐκεῖνοι εἶναι φυσιολόγοι μᾶλλον ἢ ποιηταί, ὅπως λέγει περὶ τοῦ ἐπιφανεστάτου ἐξ αὐτῶν, τοῦ Ἐμπεδοκλέους, ὁ Ἀριστοτέλης, πάντως ὅμως ὁ Λουκρήτιος εἶναι κατ' ἐξοχὴν ποιητής καὶ ποιητὴς μέγας. Ἀπέθανε τῷ 55ῳ ἔτει π. Χ. ἡλικίαν ἄγων τεσσαράκοντα καὶ δύο ἐτῶν

¹Ἐπταὶ τὸ τέλος

ΚΡΑΒΑΡΑ

(Ὀδοιπορικαὶ σημειώσεις)

Συνέχεια· ἴδε σελ. 276

Ὅτε ἐφθάσαμεν εἰς τὴν γέφυραν δεκάς ἐργατῶν ἐκ Κρικιέλου, ἐπαιδεύετο θραύουσα καὶ κυλίουσα ὀγκώδεις πέτρας ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν τοῦ ἐργολάβου, ἐνῶ νεαρὰ γυνή, φέρουσα τὸν χονδρὸν ἱματισμὸν τῆς πατρίδος τῆς, μετέφερε νερόν εἰς αὐτοὺς καὶ ἠτοίμαζε ὑπὸ συστάδα πλατάνων τὸ δεῖπνόν των. Παρακολουθῆσας ἡμᾶς διὰ τοῦ ποταμοῦ ἐφάνη μετ' ὀλίγον ἐμπρὸς μας ὄμιλος παιδιῶν, ἀνυποδύτων, ἡμιγυμνωτῶν, κανεῖς δὲν θὰ ἐδίσταζε ν' ἀποκαλίσῃ Ὀζόλας. Καὶ ἀφοῦ οἱ σύντροφοί μου μὲ παρήτησαν, ἀσχολούμενοι περὶ τὴν ἐπιθεώρησιν τῆς γεφύρας, ἀναμετροῦντες τὰ κράσπεδα καὶ τὰς ἀποστάσεις, συζητοῦντες περὶ θωρακίων καὶ ἐρεισμάτων, περὶ μοχλῶν καὶ στρωτήρων, ἐγὼ συνήπτον διασκεδαστικὴν ὁμιλίαν μετὰ τῶν παιδιῶν.

Διότι καὶ ταῦτα περὶ ἐμὲ προσέτρεξαν εὐθύς, ὄχι βεβαίως ἀπὸ καμμίαν ἄλλην αἰτίαν ἀλλὰ διὰ τὴν ἐνδυμασίαν μου—ἐνδυμασία καπετάριου, ἐμπνέουσαν πάντοτε περιέργειαν καὶ φόβον εἰς τοὺς ἀγαθοὺς χωρικοὺς. Ἀλλὰ μαζί μου ἐθάρρευσαν γρήγορα οἱ μικροὶ καὶ μὲ τὰς χεῖρας συνδεδεμένους ὀπισθεν, μὲ ἰταμότητα πολλὴν ἀπῆντων εἰς ὅλας τὰς ἐρωτήσεις μου. Ἐν μάλιστα τούτων ἐφαίνετο εὐφυέστατον ἐτοιμόλογον καὶ ἀπῆντα εὐθύμως δι' ὅτι δήποτε· διὰ τὸ σχολεῖον, διὰ τὸν διδασκαλὸν διὰ τὰ μαθήματά του. Ποῖος εἰξεύρει ἂν δὲν ἦτο καρμμία ἐκτακτος ἰδιοφυΐα, προσωρισμένη νὰ μεγαλύνῃ ἢ νὰ δοῦρα τὴν πετρίδα μας; Ἀλλ' ὄχι θὰ μείνῃ ἀκαλλιέργητος ἡ ἰδιοφυΐα ἐκείνη, θὰ ταφῇ μέσα εἰς ἐκεῖνα τὰ βουνά, ὅπως ἀγαθὸς

σπόρος μέσα εις ἀκάνθας, θὰ μείνη ὁ μικρὸς ἐκεῖ καλλιεργῶν τὴν ἀχάριστον μητρυιάν, ἂν δὲν ἀποθάνῃ παρὰκαιρά ὑπὸ τῆς πείνης καὶ τῆς ταλαιπωρίας, διότι ἀνήκει εἰς τὴν πτωχοτέραν οἰκογένειαν τῆς κώμης, ἔχει πατέρα ἀπὸ ἐτῶν φρενοβλαβῆ, ἀδελφὸν μεγαλείτερον πάσχοντα ἐπίσης καὶ ἕτερον εἰς τὰ πρόθυρα τῆς φρενοβλαβείας!

Τὸ νερόν τοῦ ποταμοῦ ἔτρεχεν ἐκεῖ ἡρεμον καὶ λαμπρὸν ὡς ἔλαιον. Ἀμφότεραι αἱ ὑψηλαὶ ὄχθαι ἦσαν χλοεραὶ, κατάφυτοι ἐκ πρίνων, ἔνθεν δὲ καὶ ἔνθεν συστάδες πλατάνων ἠκολούθουν τὴν ἄνοδον μέχρις οὗ ἐκάμπτετο ἡ κοίτη πρὸς ἀνατολάς. Ἄνω αὐτῆς εἰς ἡμίσειαν ἀπὸ τῆς γεφύρας ὦραν ἐγείρεται ἐπὶ τῆς κλιτύος ἡ Μονὴ τοῦ Προδρόμου, ἐκείνη ἐντὸς τῆς ὁποίας διηκόνευσεν ὁ Ἀθανάσιος Διάκος, μὲ τὰς βροδακινέας καὶ τὰς μηλέας τῆς ἀκόμης, ἐξ ὧν τίς οἶδε πόσας ἐφύτευsen ἡ χεὶρ τοῦ ἥρωος! Ἄν καὶ διαλελυμένη πανηγυρίζει ἀκόμη περὶ τὰ τέλη αὐγοῦστου, ὅτε πολλοὶ προστρέχουσι ἐκ τῶν πέριξ πανηγυρισταί. Ὑψηλότερον ὀλίγον κεῖται ἡ Ἀρτοτίνα, πατρὶς τόσων ἀγωνιστῶν!

Εὐτυχῶς δὲν περετάθη ἐπὶ πολὺ ἡ ἐπιθεώρησις τῆς γεφύρας. Ὁ ἥλιος εἶχε δύση καὶ ἡμεῖς ἐπανελάθομεν τὴν πορείαν, διευθυνόμενοι εἰς Ζελίσταν. Ἐξω τοῦ καταλύματός μας εὗρομεν συνηθρισμένους ὅλους σχεδὸν τοὺς κατοίκους τῆς κώμης. Ἦτο ἐσπέρα Σαββάτου κ' ἐπειδὴ τὴν ἐπομένην θ' ἀνεπαύοντο καθ' ὅλην τὴν ἡμέραν, δὲν ἐφρόντιζον ἂν ἐκοπιάζον κατὰ τι περισσώτερον τὴν ἐσπέραν ἐκείνην. Διὸ ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸν φέγγος λύχνου, ἀνηρτημένου ἀπὸ τῆς θύρας τοῦ μόνου παντοπωλείου ἐτραγώδουν κ' ἐχόρευον θορυβωδῶς, πιναροὶ καὶ ῥακένδυτοι. Δὲν εἰξεύρω ἂν ἔτυχεν ἐκ συμπτώσεως ἢ εἶνε τοῦ τόπου ἴδιον ἀλλὰ δὲν εἶδον κανένα ἐκ τῶν τόσων ἐκεῖ χορευτῶν νὰ χορεύσῃ κανονικῶς καὶ συμμέτρως. Ποῦ οἱ εὐσταλεῖς χορευταί, οὓς εἶδον ἄλλοτε ἀνὰ τὰς πανηγύρεις τῆς Δωρίδος καὶ Παρνασσίδος! Ἀλλὰ... νησιτικὸ ἀρκοῦδι δὲν χορεύει. Καὶ εἶνε αἰωνίως νήστεις οἱ δυστυχεῖς!

Ὁ κ. δημάρχος Ὀφιονίας μετὰ τοῦ δημοδιδασκαλοῦ καὶ ἑτέρου νέου, ἀποτελούντων τὸν καλὸν κόσμον τῆς κώμης μᾶς ἐκέρνα ῥακὴν καὶ μᾶς ἔτερπε διὰ τῶν χονδρῶν εὐφυσολογιῶν του ἔξω τοῦ μαγαζείου. Ὁ μικρὸς τῆς γεφύρας ἔσπευσε πλησίον μου, εὐτυχῆς, ἐπιδεικνύων διὰ φωσφορίζοντων ὀφθαλμῶν τὴν εὐνοίαν μου εἰς τοὺς συντρόφους του. Μετ' ὀλίγον ἀφοῦ ἔλαβε τὸ φιλοδώρημά του ἀπεμακρύνθη πηδῶν καὶ ἀναμιχθεὶς μετὰ τῶν χορευτῶν. Ὁ δημοδιδάσκαλος τότε μοὶ παρέστησε τὴν ἐκτακτὸν ἐξυπνάδα τοῦ μικροῦ καὶ τὸ δυστύχημα τῆς οἰκογενείας του. Ἀλλὰ δὲν ἦτο ἀνάγκη. Ἄνω τῆς οἰκίας ἤκουον τὸν πατέρα καὶ τοὺς ἀδελφοὺς

οὐρλιάζοντας καὶ ποδοκτυποῦντας καὶ βρυχωμένους. Εἶθε ὁ μικρὸς νὰ μὴ ἐννοήσῃ ποτὲ τὴν θλίψιν ἣν ἠσθανόμην ἐγὼ τὴν ὥραν ἐκείνην!

— Σεῖς ἀπὸ δ'ῶ εἰσθε; ἠρώτησα μετ' ὀλίγον στραφεὶς τὸν ἕτερον σύντροφον τοῦ δημάρχου.

— Ὅχι.

— Ἀπὸ ποῦ εἰσθε;

— Δηλαδή... ἀπ' ἐδῶ εἶμαι· ἀλλ' ἤμουν 'ς τὰς Ἀθήνας μὲ τοὺς διδασκαλικούς.

Δὲν τὸν ἐνόησα· αὐτὸς μὲ ἐνόησεν ὅτι δὲν τὸν ἐνόησα καὶ προσέθηκε.

— Ἦμουν διδασκαλικός.. μὲ τοὺς διδασκαλικούς... εἰς τὸ Πρότυπον!

Ἦτο προσωρισμένος νὰ διδάξῃ τὴν γλῶσσαν εἰς τοὺς νέους τῆς πατρίδος του!

Ἀφῆκα τὸν διδασκαλικὸν καὶ ἀπέτεινα τὸν λόγον εἰς ἀπέναντι ἱστάμενον λεβέντην, παρτηροῦντά με ἢ μᾶλλον τὴν στολὴν μου, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐνόει φαίνεται καὶ αὐτὸς ὅτι ἀντετίθεντο οἱ ἀρειμάνιοι φοῦνται κομφῶν τσαρουχίων.

— Γιὰ νὰ πάῃ κανεὶς εἰς τὸ Καρπενῆσι ἀπ' ἐδῶ, τῷ εἶπα, τοῦ θὰ περάσῃ;

— Θὰ περάσῃ τοῦ Βλαχιώτη τὸ μνημα· θὰ βγῇ 'ς τοῦ Γιουσούφ ἀγὰ τὸν κάμπο καὶ θ' ἀνεβῇ τὴν Ὀξυά.

Ὁ διδασκαλικὸς τὸν ἤκουσεν.

— Ὅχι τὴν Ὀξυά, τὸν Ὀξυά θ' ἀνεβῇ· εἶπε προσβλέπων με.

— Τὴν Ὀξυά· ἐπέμεινεν ὁ λεβέντης.

— Μὰ δὲν εἶν' ἐνκ; ἠρώτησα τὸν διδασκαλικόν.

— Ναι, μοὶ ἀπήντησεν, ἀλλὰ σὰς ὁμιλῶ γραμματικῶς· γραμματικῶς λέγεται ὁ Ὀξυᾶς!

Σ'.

Τσέρνοβα — Ποταμοπορεία Μαντάλι — Τὰ

Στενά — Κλεπὰ Συνίστα — Γέφυρα τῆς

Ἀραχώβης — Φιλοξενία Κραδα-
γιτών. — Ἡ δάφνη.

Ἡ Σιτίστα ἢ Μικρὰ Παλούκοβα καὶ ἡ Μεγάλη Παλούκοβα εἶνε εἰς τὴν πλευρὰν ἐκείνην τ' ἀπώτατα μέρη τῶν Κραθάρων, πέραν τῶν ὁποίων ἀρχίζει ἡ Φθιώτις. Ἐπαυε συνεπῶς καὶ ἡ δικαιοδοσία μας ὥστε ἠναγκάσθημεν νὰ βαδίσωμεν ἐπὶ τὴν ἀρκτικήν πλευρὰν αὐτῶν, ἣν διατρέχει ὁ Φίδαρις διατέμνων τοὺς δῆμους Κλεπαίδος καὶ Παρευνίων. Ἐπειδὴ ὁμως τὰ βουνὰ ἐφ' ὧν τὰ χωρία τῶν δῆμων τούτων ἐγείρονται εἶνε τραχέα καὶ ἀπότομα ἐλείπει δὲ πᾶσα βατὴ ὁδός, ἀπεφασίσθη ν' ἀκολουθήσωμεν τὴν κοίτην τοῦ ποταμοῦ ἡμικωτῆραν κάπως.

Τὴν πρωίαν καθ' ἣν ἐκινήσαμεν ἐκ Ζελίστας ἄνεμος σφοδρὸς καὶ ψυχρὸς ἐλύγιζε τὰ δένδρα καὶ παρέφερε πᾶν τὸ προστυχόν. Ἦτο ἐν τούτοις αὐγούστος ἀκόμη! Ὡστε δὲν ἐξεπληττόμην εἰς τοὺς λόγους τῶν πτωχῶν χωρικῶν, οἱ-

τινες μᾶς διηγούντο ὅτι ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου πολλάκις μένουν καθειργμένοι ἐντὸς τῶν οἰκίσκων τῶν ὑπὸ τῆς χιόνης, τῆς βροχῆς καὶ τῶν ἀνέμων, μὴ δυνάμενοι οὔτε νὰ ἐργασθῶσι πως, οὔτε νὰ καλλιεργήσωσι τι παρὰ νὰ τρώγωσιν ἀπὸ τὰ ἑτοιμα. Καὶ τί ἑτοιμα, θεέ μου!

Διετρέξαμεν τὴν αὐτὴν ὁδὸν ἣν καὶ πρὶν ἀπὸ Ζελίστας μέχρι τῆς προμνησθείσης βρύσης Καστανιάς. Ἀπ' ἐκεῖ δὲ διὰ τῆς Κλιτύος τοῦ βουνοῦ μέσῳ ἀγρῶν ἀραβοσιτοφόρων τοῦ χωρίου Στρομίνιανης, κατεσχισμένων πολλαχοῦ καὶ ξηρῶν, κατήλθομεν πρὸς τὸν ποταμόν, ἀκριβῶς ἀπέναντι τῆς Τσέρνοβας. Τὸ χωρίον τοῦτο κατέχει τὸ κέντρον τῆς κλιτύος τοῦ προμνησθέντος ὁμωνύμου βουνοῦ μετὰ τὸ κεφαλάρι του πρὸς τ' ἄνω καὶ τοὺς ἀγρούς του κάτω μέχρι τοῦ ποταμοῦ. Μετὰ τῆς Ἀθώρανης εἶνε τὸ πρῶτον ἀνατολικὸν χωρίον τοῦ δήμου Κλεπαίδος. Καὶ τούτου οἱ κάτοικοι ἀντὶ τῆς ἐπιπόνου καλλιεργείας τῆς γῆς, ἥτις καθ' ὅλα τὰ Κράθαρα δὲν εἶνε καθόλου φιλόστοργος μήτηρ ἀλλὰ τεκνοβόρος μητρυιὰ, προτιμοῦν τὴν ἐπαίτειαν. Ἀποδείξις τούτου τρανωτάτη εἶνε ὅτι ἐνῶ οἰκίας ἤρι-

θμησα πλέον τῶν 50 οἱ κάτοικοι ἀναφέρονται εἰς τὴν τελευταίαν ἀπογραφὴν 18 ἄρρενες καὶ 26 θήλειαι μολὶς δηλαδὴ ἐν ὅλῳ 44. Οἱ λοιποὶ τίς οἶδε εἰς ποίους τόπους καὶ παρὰ πόσας θύρας ἔτεινον τὴν ὥραν ἐκείνην τὴν χεῖρα κ' ἐτόνιζον τὴν συνήθη τῶν ἔρρινον ἐπικλήσιν: «Θεὸς σχωρὲς' τῇ μάννα σου καὶ τὸν πατέρα σ' καὶ τ' ἀδερφάκια σου!»

Ὁ ποταμὸς ἦτο πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο ἀρκετὰ πλατὺς. Δηλαδὴ ἡ κοίτη του ἦτο πλατεῖα, ἀνώμαλος καὶ πλήρης κροκαλῶν ἐνῶ τὸ νερόν του δὲν ἦτο παρὰ ὀλιγοστόν καὶ ἡσυχόν. Διὸ καὶ ἡ ποταμοπορεία μας δὲν ἦτο καθόλου εὐχάριστος· ὁ ἀδιάκοπος καὶ μονότονος κρότος τῶν πετρῶν, ὑποχωρουσῶν ὑπὸ τὰ πέταλα τῶν ζώων· ὁ ἥλιος ὁ καταπλέγων τὴν κεφαλὴν μας· ἡ κόνις ἡ ἐγειρομένη εἰς νέφος καὶ περικαλύπτουσα ἡμᾶς, ἦσαν φρικτὰ βασανιστήρια. Κ' ἐπετεινόντο ταῦτα ὅταν ἐγείροντες τοὺς κάμνοντας ὀφθαλμούς μας ἐπὶ τῆς μιᾶς εἴτε τῆς ἄλλης ὄχτης δὲν ἐβλέπομεν εἰμὴ ἀγρούς ἀνδρούς, με φθισικὰ στελέχη ἀραβοσίτου καὶ κοκκίνους ἀγριωπούς βράχους καὶ κατηφεῖς δειράδας.

Ἐπεται συνέχεια

A. ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

ΑΝΩ ΚΑΤΩ

Συνέχεια· ἴδε σελ. 281

Εὐνόητον εἶνε ὅποσον σπουδαῖον συμφέρον ἐνυπῆρχεν εἰς τὴν πληροφορίαν ταύτην, ἂν ᾔθελον ἐν ὅσῳ ἦτο ἀκόμη καιρὸς, νὰ καταστρέψωσιν ἐν αὐτῇ τῇ ἀνάρξει τῶν τὰ σχέδια τῶν ἐπικινδύνων τούτων μηχανικῶν.

Ἀπερίγραπτος εἶνε ἡ καταλαβοῦσα πάντας ἀπελπισία ἡμᾶ ἐγνώσθη ἡ ἀναχώρησις τοῦ προέδρου Βαρβικᾶν καὶ τοῦ λοχαγοῦ Νίκολ. Τὸ δὲ σχηματισθὲν ῥεῦμα ὀργῆς ταχέως ἐξωγκώθη, ὡς πλημμυρὶς ἰσχυμερίας, ἀπειλοῦν νὰ κατακλύσῃ καὶ τοὺς διευθυντάς καὶ τὴν ἑταιρίαν αὐτήν.

Εἰς μόνος ἀνὴρ ἐγίνωσκεν ἀναμφισβητήτως ποῦ μετέβησαν ὁ πρόεδρος Βαρβικᾶν καὶ ὁ συναδελφός του. Εἰς μόνος ἀνὴρ ἠδύνατο κατηγορηματικῶς ν' ἀπαντήσῃ εἰς τὸ γιγαντῶδες ἐρωτηματικόν, ὅπου ἀπειλητικὸν ὠρθοῦτο ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς ὑδρογείου σφαίρας.

Καὶ ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἦτο ὁ I. T. Μάστων.

Ὁ I. T. Μάστων ἐκλήθη ὑπὸ τοῦ προέδρου Τζῶν Πρέστις ἐνώπιον τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς.

Ἄλλ' ὁ I. T. Μάστων δὲν ἐνεφχνίσθη.

Μήπως ἔφυγε καὶ οὗτος ἐκ Βελτιμόρης; Μήπως μετέβη εἰς συνάντησιν τῶν συναδέλφων του, ὅπως δώσῃ χεῖρα βοηθείας εἰς τὸ ἔργον ἐκεῖνο, οὗ τὴν ἐκδοκὴν μετ' εὐεξηγῆτου τρόμου ἀνέμενε σύμπας ὁ κόσμος;

Ὅχι! Ὁ I. T. Μάστων κατόκει πάντοτε ἐν

τῇ Βαλιστικῇ Ἐπαύλει ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Φραγκλίνου, ἀδιαλείπτως ἐργαζόμενος ἐπὶ ἄλλων ἤδη ὑπολογισμῶν, τοὺς ὁποίους διέκοπτε μόνον καθ' ὅς ἐσπέρας μετέβαινεν εἰς τὰς πολυτελεῖς αἰθούσας τοῦ μεγάρου τῆς μίστρης Εὐαγγελίας Σκόρβιτ.

Ὅθεν διετάχθη ὑπὸ τοῦ προέδρου τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἡ βιαία προσαγωγή του.

Ὁ ἀποσταλεὶς κλητὴρ μετέβη εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ I. T. Μάστωνος, ἐκρούσε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸν προθάλαμον, δυσμενῶς γένόμενος δεκτὸς ὑπὸ τοῦ μαύρου Φωτιᾶ καὶ ἔτι δυσμενέστερον κατόπιν ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου.

Ὁ I. T. Μάστων ἐν τούτοις ἐθεώρησε καθήκον του νὰ ὑπακούσῃ εἰς τὴν πρόσκλησιν· ἐμφανισθεὶς δ' ἐνώπιον τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς δὲν ἀπέκρυψε τὴν δυσἀρέσκειάν του, διότι ἐξηνάγκασαν αὐτὸν νὰ διακόψῃ τὰς συνήθεις ἐργασίας του.

Ἡ πρώτη ἀπευθυνθεῖσα πρὸς αὐτὸν ἐρώτησις ἦτο:

«Ἄν ὁ γραμματεὺς τοῦ Τηλεβολικοῦ Συλλόγου ἐγίνωσκε ποῦ εὐρίσκεται ἐπὶ τοῦ παρόντος ὁ πρόεδρος Βαρβικᾶν καὶ ὁ λοχαγὸς Νίκολ»

«Τὸ εἰδεύρω, ἀπήντησε διὰ σταθερὰς φωνῆς ὁ I. T. Μάστων, ἀλλὰ δὲν νομίζω ὅτι ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τὸ εἴπω.»

Δευτέρᾳ ἐρώτησις: